

Jak železnice v 19. st. změnila život lidí?

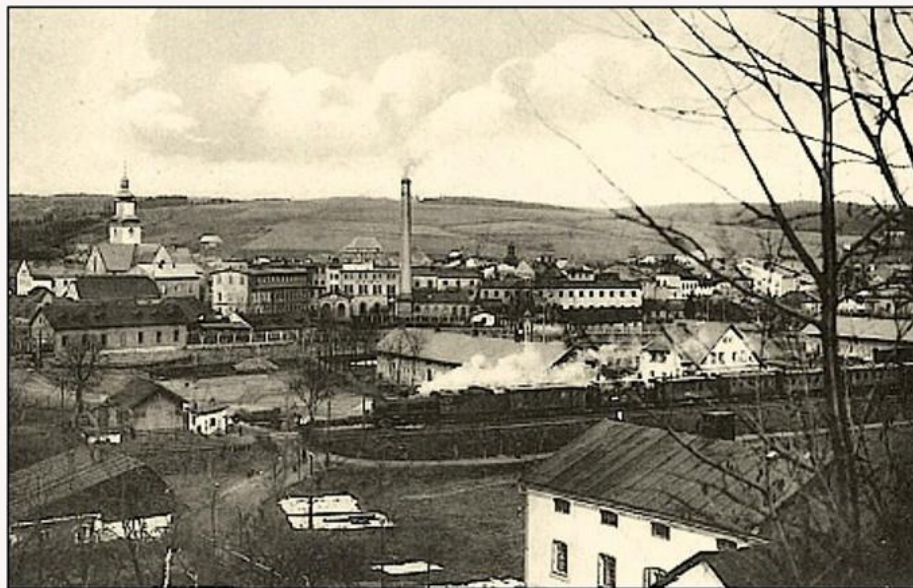
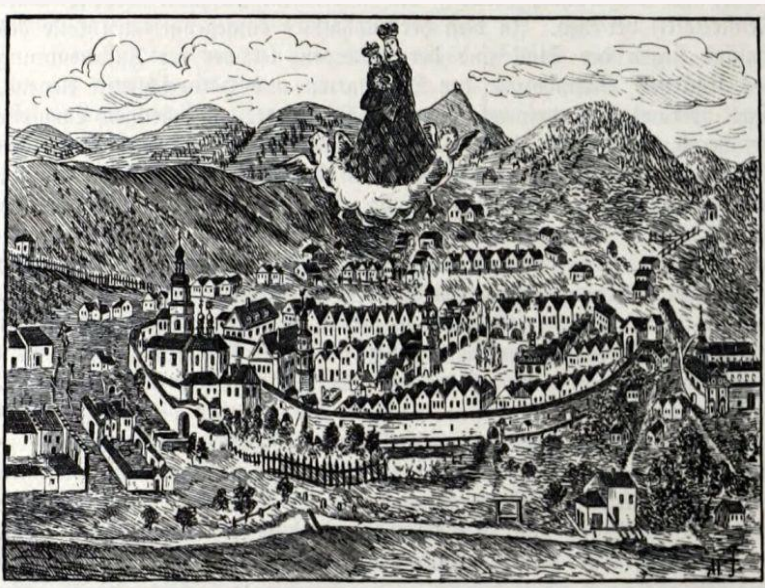
Skupina: Krkonoše

Téma lekce

Rozhodli jsme se využít téma **důsledků rozvoje železnice v 19. století na příkladu širěji pojatého regionu, v němž žijeme a působíme**, abychom zacílili na princip historického myšlení **příčiny a důsledky**: Každá změna je způsobována mnoha příčinami a ústí v mnoho důsledků. Příčiny i důsledky jsou krátkodobé i dlouhodobé, vzájemně propletené do složité sítě vztahů.“

Badatelská otázka

Jak železnice v 19. století změnila život lidí?

Materiály ke stažení

[Pracovní list](#)

[Evokace](#)

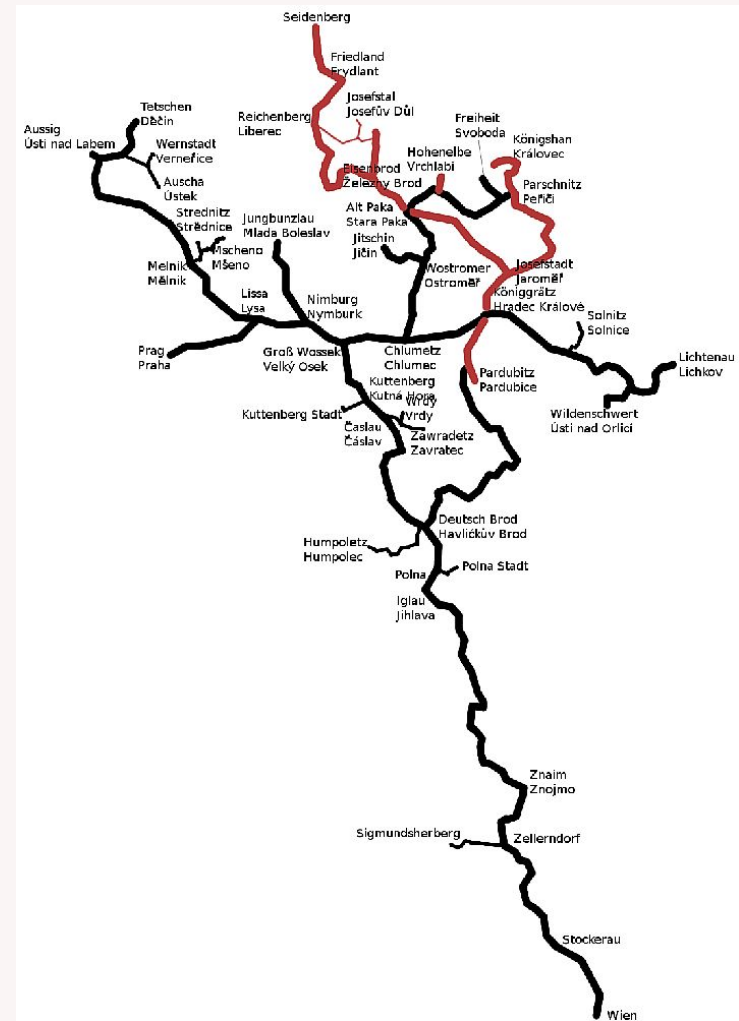

[Plán lekce](#)

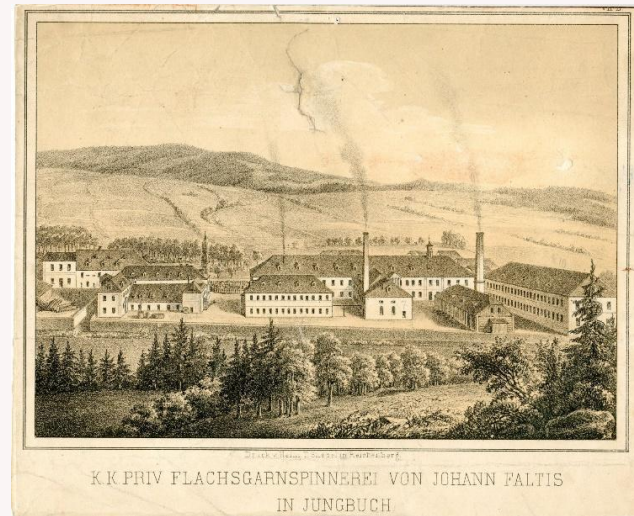
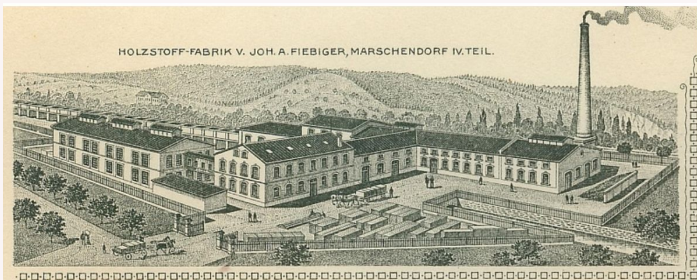
Kompozice pramenů

Lekce je založená na hře se stanovišti (1. hodina), na nichž jsou různé prameny, z nichž žáci odhalují odpověď na badatelskou otázku, tu skládají s pomocí badatelského listu (2. hodina)

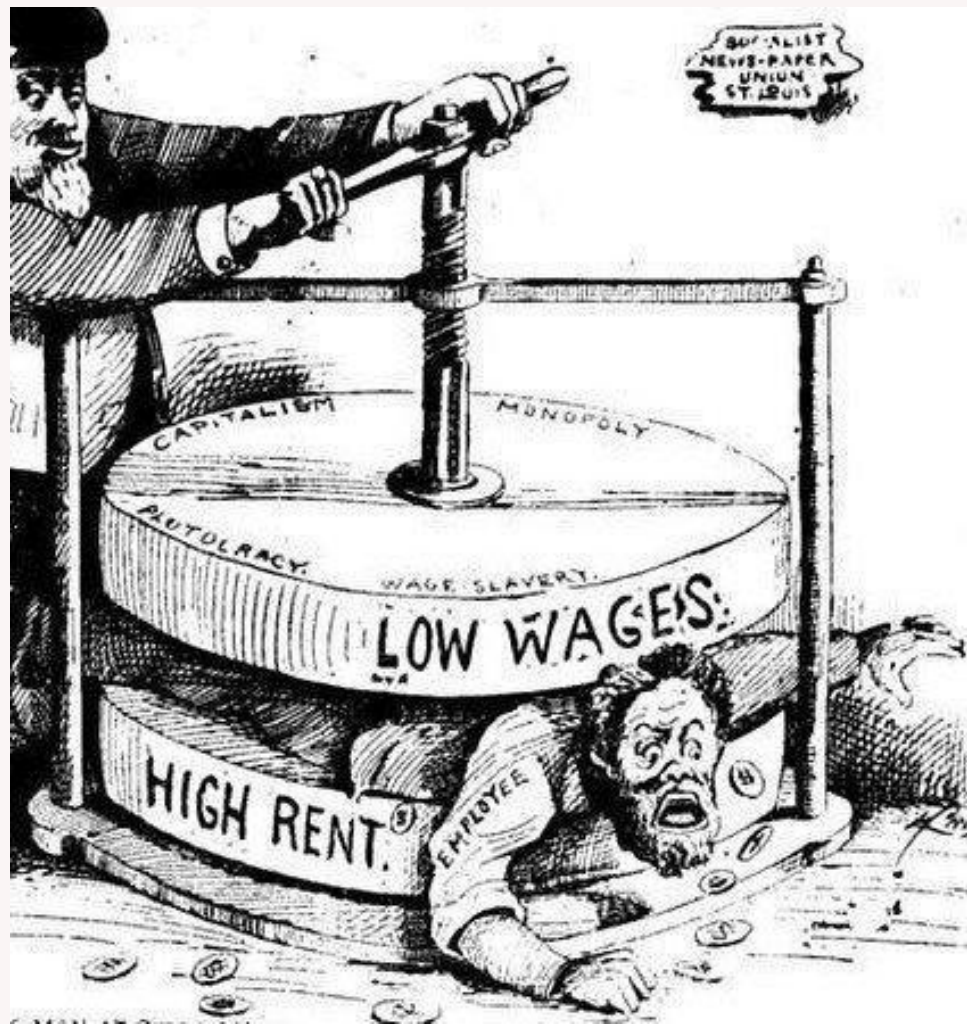
- Mapa Rakouské severozápadní dráhy
- Fotografie továren z Vrchlabí, Nové Paky, Horního Maršova
- Karikatura dělníka a továrníka
- Veduta Hostinného z 18. st. v komparaci s fotografií z 19. st.
- Fiktivní vzpomínky dělníků z 19. st.
- Překlad videa „The Industrial Revolution: Crash Course European History #24“

Mapa Rakouské severozápadní dráhy

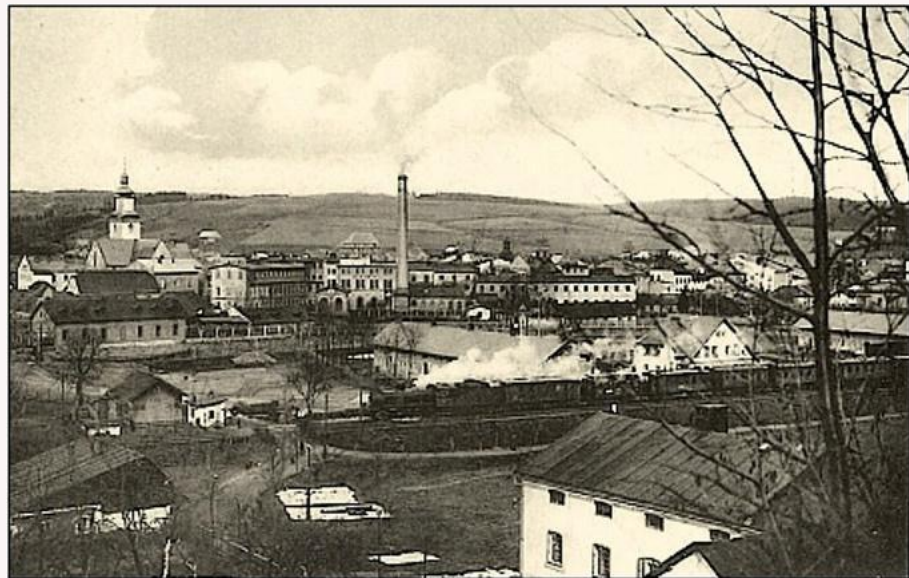
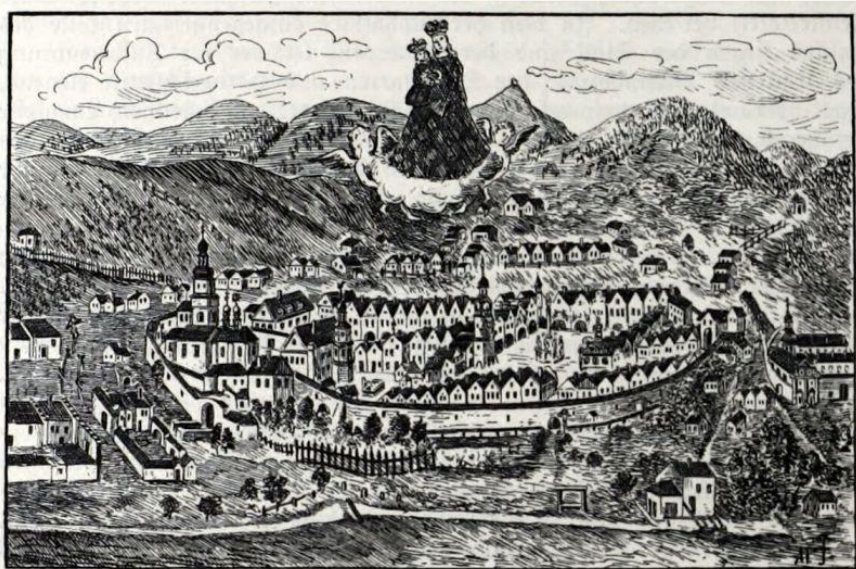

Fotografie továren z Vrchlabí, Nové Paky, Horního Maršova

Karikatura dělníka a továrníka

Hostinné – veduta z 18. st. a fotografie z konce 19. st.

„Je mi dvacet, od třinácti pracuji v pivovaru, vychodila jsem jen obecnou školu. Mám poloviční plat jen proto, že jsem žena. Žijeme s manželem, třemi dětmi a mými rodiči v jedné místnosti s kuchyní, záchod máme společný s ostatními obyvateli činžovního domu kousek od továrny. Podstatnou část platu dáváme právě na činži.“

„Pracuji v továrně na lněnou přízi, která tu vyrostla po zavedení železnice. Žiji v dělnické čtvrti na kraji města, v domech není tekoucí voda ani kanalizace a za uhlí na topení se musí těžce platit. O záchod se dělíme s dalšími obyvateli domu. Byt nemá okna, celou dobu musíme svítit petrolejovou lampou.“

„Jsem služkou v domě továrníka, ze svého platu živím sebe, děti a rodiče, protože nic jako důchody neexistuje. Manžel zemřel minulý rok při zranění způsobeném strojem, bohužel není ani možnost získat odškodné, pojištění také neexistuje. Domů do nové dělnické čtvrti se vracím hodně pozdě.“

„Jako zedník pracuji většinu dne na stavbách ve městě. V poslední době se pořád něco buduje – továrníci chtějí továrny, město chce novou školu, opravila se hospoda, rozšířil se poštovní úřad, dělají se železniční mosty... Práce není snadná, ale z příjmu alespoň užívám rodinu a pokryji nájem jedné místnosti v dělnické kolonii, kterou jsme také nedávno dostavěli.“

Fiktivní vzpomínky dělníků z 19. st.

Hodnocení lekce

- Lekce byla vyzkoušena ve dvou třídách, svůj cíl plní. Forma badatelské lekce spojené s hrou je podle nás vhodná a funkční. Inspiroval nás Transport Tycoon, ale špatně se převádí na papír.
- Vymýšlení názvu města – dobrý rozechřívací úkol, ale nutno dát krátký časový limit
- Možné úpravy při průchodu stanovišti:
  - V případě většího počtu žáků ve třídě není vhodné, aby všichni začínali na 1. stanovišti. Žáci se zde nakumulovali a trvalo by dlouho, než by se týmy vystřídaly. Nedodrželi jsme tedy metodiku a skupiny začaly libovolným úkolem.
  - Některá stanoviště jsou příliš jednoduchá, pro lepší dynamiku hry je nutné jejich náročnost vyvážit.
  - Pro rychlejší skupiny je dobré mít nějaké alternativní zadání navíc.
  - Možná by stálo za to ubrat nějaké stanoviště, aby se lekce lépe stíhala.
  - Pro větší efektivitu by bylo možné zavést systém točení se na stanovištích místo volného výběru, typicky stanoviště s matematickým příkladem skupiny cíleně nechávaly na závěr, protože se jim do něj nechtělo.
  - Jistě by šlo najít více regionálních pramenů (karikaturu s dělníkem je možné nahradit nějakou lokální karikaturou, až ji objevíme)